

Шинку посольську вищого сорту виробляють за рецептурою, наведеною в таблиці 2. Дегустацію готового продукту проводили комісійно.

Органолептичну оцінку проводили за 5-бальною системою (табл. 3). Майже всі проби мали відмінний або добрий товарний вигляд, смак, аромат, соковитість та м'яку консистенцію. При цьому відмічено, що в пробах № 1, 7, 12 та 6, де є кров породи шароле, волога зв'язувалась не повністю, на розрізі помітні її краплини.

Частина проб відрізнялася мармуровістю, за малюнком їх можна розподілити в такій послідовності: № 5, 12, 2, 8, 9. Найбільше відрізнялась від інших проб № 10, виготовлена з м'яса гібридів червоної степової породи та гібридів зебу × червона степова, подібна до свинини, дуже приємна на смак, хоч і мала трохи жорсткувату консистенцію.

Одержані результати підтвердили раніше проведені дослідження, в яких було встановлено, що в більшості випадків виготовлена з м'яса помісей «Шинка посольська вищого сорту копчено-варена», хоч і мала відмінні та добрі смакові якості й запах, однак мала гірший товарний вигляд і загальний біл, ніж продукт, виготовлений з м'яса бугайців червоної степової породи та гібридів зебу × червона степова, в яких було менше жиру, а м'язові волокна в них були більш грубими.

Одержано редколегією 26.02.92.

Изложены результаты исследований по качеству говядины разных генотипов мясного скота и приготовленной из нее продукции.

ISSN 0135-2385. Розведення та штучне осіменіння великої рогатої худоби. 1993. Вип. 25.

УДК 636.03.082.611.69

Г. С. КОВАЛЕНКО, науковий співробітник
Інститут розведення і генетики тварин УААН

ІМПОРТНА ЧОРНО-РЯБА ХУДОБА В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Наведено результати аналізу молочної продуктивності, екстер'єру, властивостей молоковіддачі корів німецької і польської селекції.

У Дніпропетровській області масив чорно-рябї худоби формується в основному за рахунок завезення тварин з різних регіонів та по імпорту, а також схрещуванням корів червоної степової породи з бугаями чорно-рябї голштинської породи. Тому вивчення господарсько корисних ознак завезених тварин має велике практичне значення. А удосконалення племінних і продуктивних якостей тварин можливе на основі науково обґрунтованої селекційної програми в поєднанні з оптимальними умовами їх годівлі та утримання.

Методика досліджень. При розробці селекційно-племінної програми з імпортним поголів'ям було проведено аналіз зоотехнічного й племінного обліку завезених тварин. Лінійні проміри у тварин брали за загальноприйнятими методиками. Матеріали опрацьовані біометрично за методикою М. О. Плохінського (1969).

Результати досліджень. У радгосп «Нижньодніпровський» із Східної Німеччини і Польщі були завезені 203 телят. Акліматизація завезених тварин у нових умовах відбувалась складно. За першу лактацію з різних причин вибуло 15 корів. При отеленні було отримано 30 мертвонароджених телят і 6 корів абортувало.

За генеалогічною структурою завезені тварини неоднорідні, вони походять від 87 бугаїв. Частина тварин є потомками голландських ліній. Значна група (54,5 %) тварин відноситься до таких відомих голштинських ліній, як Рокита 252 803 — 15,4 %, Персеуса 260 599 — 11,4, Айдіала 933 122 — 7,8 і Вісконсін Леда 697 789 — 7,8 % та інших малочисельних ліній.

Завезені тварини походять від матерів із середньою молочною продуктивністю. По німецьких тваринах вона становить 4685 кг молока з вмістом жиру 4,11 % і польських — відповідно 4680 кг і 4,04 %.

І. Молочна продуктивність завезених тварин

Генотип	n	Надій, кг		Вміст жиру, %		Вміст білка, %	
		M±m	C _v	M±m	C _v	M±m	C _v
Корови завезені із Східної Німеччини							
Перша лактація							
Понад 50 % ГФ	92	5265±70	12,4	4,06±0,02	5,7	3,33±0,02	6,1
Друга лактація							
Понад 50 % ГФ	79	4210±182	38,5	4,15±0,03	5,3	3,39±0,02	5,0
Корови завезені з Польщі (перша лактація)							
Чорно-ряба	34	4147±180	25,2	3,98±0,05	7,0	3,33±0,04	6,8
Менше 50 % ГФ	35	4850±196	23,8	3,90±0,03	4,5	3,25±0,03	4,9
50 % ГФ	19	4776±275	25,3	3,90±0,05	5,1	3,24±0,03	4,4
Понад 50 % ГФ	5	5730±501	20,1	3,81±0,07	3,9	3,19±0,04	2,7
У середньому	93	4630±183	38,9	3,93±0,02	5,6	3,26±0,02	5,1

Корови, завезені із Східної Німеччини (табл. 1), за першу лактацію мали до- сить високий надій і переважали матерів на 580 кг молока ($P < 0,001$). За другу лактацію порівняно з першою надій зменшився на 1055 кг молока ($P < 0,001$). Це пояснюється тим, що 30 % корів мали укорочену лактацію, тобто доїлись менше 240 днів. Тварини польської селекції за першу лактацію мали менший надій на 50 кг і 0,11 % жиру ($P < 0,01$), ніж у матерів. Також вони поступалися німецьким тваринам за надоем на 635 кг молока ($P < 0,001$).

Одночасно з високою молочною продуктивністю завезені тварини відзначаються підвищеним вмістом жиру в молоці. Так, серед німецьких тварин, які мали жир- ність молока понад 4 %, було 54 голови (60,1 %) і серед польських 27 голів (28,4 %). Німецькі первістки переважали польських за вмістом жиру і білка в мо- лоці відповідно на 0,13 і 0,07 % ($P < 0,01$).

Тварини, у яких високі надії поєднуються з підвищеним вмістом жиру в моло- ці, для селекції мають великий інтерес. Таких тварин серед німецьких було 4,3 % і серед польських — 6,3 %.

Також виявлено тварин, які дають молоко з підвищеним вмістом жиру і білка. Серед німецьких і польських тварин їх було відповідно 15,2 і 25,3 %. Крім того, серед німецьких тварин було 10,9 % корів, які поєднують всі три ознаки — високий надій, підвищений вміст жиру і білка в молоці. Такі тварини найцінніші, тому їх потрібно максимально використовувати в племінній роботі.

Голштинські помісі порівняно з чорно-рябими коровами мали надій за лакта- цію вищий на 629—1583 кг молока ($P < 0,01$). Однак вміст жиру і білка в молоці в них був нижчим відповідно на 0,08—0,17 % ($P < 0,05$) і 0,08—0,14 % ($P < 0,01$). Із збільшенням кровності за голштинською породою ця різниця підвищується.

Завезені тварини відрізнялися між собою за типом будови тіла. Значна кіль- кість тварин були низькорослими, висота в холці у них була нижче 125 см. Так, серед польських тварин їх було 48 голів (53,3 %) і серед німецьких 24 голови (26,6 %). Голштинські помісі порівняно з чорно-рябими більш високоногі і розтя- гнуті, глибина грудей у них більша на 1,8—6,8 см ($P < 0,05$ — $P < 0,001$).

За формою вим'я тварин розподілили так: з бажаною ванно- та чашоподібною було 89 % корів, з округлою 11 %. Серед тварин польської селекції з високою (більше 2 кг/хв) молоковіддачею було 10 % корів, а з низькою (менше 1 кг/хв) — 3,3 %. Серед корів німецької селекції з високою молоковіддачею було відповідно 28,1 % голів і з низькою не виявлено (табл. 2).

Голштинські помісі переважали чорно-рябих ровесниць за добовим надоем на 1,13—6,50 кг молока ($P < 0,05$) та швидкістю молоковіддачі на 0,07—0,28 кг/хв. При збільшенні кровності за голштинською породою надій і швидкість молоковід- дачі зростає.

Встановлено, що форма вим'я корів впливає на молочну продуктивність і швид- кість молоковіддачі. Тварини з ванноподібним вим'ям мали кращий надій на 291—

2. Функціональні властивості вим'я первісток

Генотип	n	Добовий надій, кг		Тривалість доїння, хв		Швидкість молоковіддачі, кг/хв	
		M±m	C _v	M±m	C _v	M±m	C _v

Корови завезені з Польщі

Чорно-ряба	34	17,70±0,72	23,5	11,96±0,32	15,5	1,48±0,05	19,9
Менше 50 % ГФ	35	18,83±0,45	14,0	12,14±0,33	16,1	1,55±0,05	20,1
50 % ГФ	19	18,90±0,36	7,9	11,94±0,39	14,1	1,59±0,08	22,6
Понад 50 % ГФ	5	24,20±3,19	29,0	13,75±0,93	14,8	1,76±0,19	24,8
У середньому	93	19,00±0,50	26,8	12,30±0,20	14,9	1,55±0,03	20,7

Корови завезені із Східної Німеччини

Понад 50 % ГФ	90	23,3±0,30	13,5	12,50±0,20	17,3	1,87±0,03	15,8
---------------	----	-----------	------	------------	------	-----------	------

900 кг ($P < 0,01$) за лактацію, ніж з чашоподібним, і на 2635 кг молока ($P < 0,001$), ніж з округлим. За швидкістю молоковіддачі відповідно 0,02—0,30 кг/хв ($P < 0,001$) і 0,70 кг/хв ($P < 0,001$). Корови з чашоподібним вим'ям мали середні показники молочної продуктивності та швидкості молоковіддачі.

У спеціальній літературі є багато даних про взаємозв'язок між величиною надюю за лактацію та вмістом жиру і білка в молоці. Наші дані підтверджують тенденцію, що позитивний зв'язок спостерігається в молоці між вмістом жиру і білка і від'ємний зв'язок цих двох ознак з величиною надюю (табл. 3). Це означає, що при селекції корів на високу молочність буде зменшуватися вміст жиру і білка в молоці.

3. Коефіцієнт кореляції між основними господарсько-корисними ознаками ($r \pm m_r$)

Показники	Корови завезені із	
	Східної Німеччини	Польщі
	90	93
Надій за лактацію — вміст жиру в молоці	-0,009±0,11	-0,440 *** ±0,03
Надій за лактацію — вміст білка в молоці	-0,064±0,11	-0,309 ** ±0,09
Вміст жиру в молоці — вміст білка в молоці	+0,458 *** ±0,09	+0,573 *** ±0,09
Надій за лактацію — жива маса	+0,199 * ±0,11	-0,023±0,11
Надій за лактацію — вік першого отелення	-0,215 * ±0,11	+0,061±0,11
Надій за лактацію — сервіс-період	+0,368 *** ±0,10	+0,310 ** ±0,09
Надій за лактацію — добовий надій	+0,503 *** ±0,09	+0,802 *** ±0,06
Надій за лактацію — швидкість молоковіддачі	+0,161±0,11	+0,680 *** ±0,08
Добовий надій — швидкість молоковіддачі	+0,233 * ±0,11	+0,816 *** ±0,06
Добовий надій — тривалість доїння	+0,547 *** ±0,09	+0,559 *** ±0,09

* Вірогідно при $P < 0,05$; ** при $P < 0,01$; *** $P < 0,001$.

Позитивний зв'язок між надюем за лактацію і живою масою корів німецької селекції свідчить про необхідність подальшого підвищення живої маси у них.

Враховуючи, що швидкість молоковіддачі перебуває в позитивному зв'язку з добовим надюем і надюем за лактацію, селекція корів на підвищення швидкості молоковіддачі повинна ґрунтуватися на позитивному зв'язку між формою вим'я та його бажаними функціональними властивостями. Тобто, селекція корів за формою

вим'я (ванно- та чашоподібною) дасть змогу досягти поліпшення молочної продуктивності й швидкості молоковіддачі одночасно.

Висновки. Завезена чорно-ряба худоба в нових умовах відзначається високою молочною і підвищеним вмістом жиру (1—5265—4,06; 1—4630—3,93). Молочна продуктивність голштинізованих тварин порівняно з чорно-рябими ровесницями була більша на 629—1583 кг молока при зниженні вмісту жиру і білка в молоці відповідно на 0,08—0,17 і 0,08—0,14 %. Також голштинські помісі мали кращу швидкість молоковіддачі, ніж чорно-рябі тварини, на 0,07—0,28 кг/хв.

Одержано редколегією 17.02.92.

Приведені результати аналізу молочної продуктивності, екстер'єра, свойств молокоотдачі коров немецкой и польской селекции.

ISSN 0135-2385. Розведення та штучне осіменіння великої рогатої худоби. 1993. Вип. 25.

УДК 636.2.082.26

С. М. ОЛЕКСАНДРОВ, кандидат біологічних наук

Ф. Г. ТОПАЛОВ, кандидат сільськогосподарських наук
Донецьке НВО «Еліта»

ПОЛІПШЕННЯ СТАД ЧЕРВОНОЇ СТЕПОВОЇ ХУДОБИ В ГОСПОДАРСТВАХ ДОНЕЦЬКОГО НВО «ЕЛІТА»

Схрещування маточного поголів'я червоної степової худоби з плідниками англєрської та голштинської порід у господарствах Донецького НВО «Еліта» сприяє одержанню високопродуктивних, придатних до промислової технології типів тварин.

Племінна робота в елітно-насіниницьких радгоспах Донецького НВО «Еліта» (дослідному та ім. 18 партз'їзду) спрямована на створення типу червоної степової худоби дворазовим «прилиттям» крові тварин англєрської, червоної датської та голштинської порід.

У дослідному господарстві (в умовах годівлі 46—51 ц кормових одиниць на корову в рік, частка концентрованих кормів—30,1—33,6 %) одержано 787 помісей з англєрами (ЧС×А), 169—з червоною датською (ЧС×ЧД) та 44—з голштинами (ЧС×Г). Відмічається перевага голштинізованих та англєризованих корів над чистопородними за надоєм та кількістю молочної жиру (табл. 1). Схрещування з червоною датською породою не поліпшило продуктивних якостей тварин.

1. Молочна продуктивність помісних корів (± до чистопородних)

Генотип	Кількість корів, голів	Надій, кг	Вміст жиру, %	Кількість молочної жиру, кг
ЧС, ч/п	300	3825	3,86	147,6
ЧС×А	368	+267	+0,02	+11,8
ЧС×Г	44	+681	+0,02	+27,2
ЧС×ЧД	164	-117	-0,02	-5,2

Встановлено, що схрещування дає результат тільки тоді, коли до парування з англєрськими плідниками підбирають чистопородних корів з надоєм не менше 3000 кг (незалежно від жирності); напівкровні—з надоєм не менше 3000 кг та жирністю не нижче 3,5 %.

Вміст білка в молоці корів різних генотипів був практично однаковим— коливання середніх показників від 3,47 до 3,56 %.